

Projektas APRICOT:
Mokomės būti ir (su)gyventi besikeičiančiame
laike: dėmesingos tėvystės ugdymo programa

Medijų raštingumo programa ir medžiaga suaugusiųjų švietėjams

1 skyrius. Įvadas į projektą ir programos pristatymas

Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nereiškia pritarimo jo turiniui, kuriame pateikiama autorių nuomonė, todėl Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už informaciją panaudotą šiame leidinyje.

Šį intelektualinį produktą sumanė ir parengė strateginių partnerystės projekto APRICOT komanda.

Projekto koordinatorius – VšĮ *Šiuolaikinių didaktikų centras* (Lietuva)

Projekto partneriai:

Apricot Training Management Ltd. (Jungtinė Karalystė)

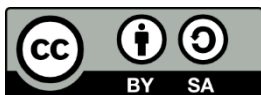
ItF Institut Kassel e.V. – Frauencomputerschule (Vokietija)

Planeta Ciencias (Ispanija)

Redakcijos koordinatorė: Daiva Penkauskienė

Rengėjai: Hilary Hale, Beate Hedrich, Betül Sahin, Alejandra Goded, Anca Dudau, Daiva Penkauskienė

Redakcinė kolegija: Sophy Hale, Seda Gürcan, Konrad Schmidt, Cihan Sahin, Josafat Gonzalez Rodriguez, Roc Marti Valls, Virgita Valiūnaitė

Šis darbas yra licencijuotas Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 tarptautine licencija. Norėdami peržiūrėti šios licencijos sąlygas, apsilankykite

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> arba siųskite laišką Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, JAV.

Metai, mėnuo: 2021 lapkritis

Turinys

1 skyrius. Įvadas į projektą ir programos pristatymas	3
1.1 Kas yra APRICOT?	3
1.2 Projekto konceptualūs pagrindai	4
1.3 Projekto metodologinė sistema	7
1.4 Programos pristatymas	7

1 skyrius. Įvadas į projektą ir programos pristatymas

1.1 Kas yra APRICOT?

APRICOT – tai Erasmus+ programos lėšomis bendrai finansuojamas projektas, kurio pilnas pavadinimas yra „**APRICOT – Mokomės būti ir (su)gyventi besikeičiančiame laike: dėmesingos tėvystės ugdymo programa**“ (2019-2021 m., Nr. 2019-1-LT01-KA204-060481). Projektas grindžiamas jame dalyvaujančių organizacijų – „Šiuolaikiniu didaktikų centro“ (projekto koordinatorius, Lietuva), „Planeta Ciencias“ (Ispanija), „ItFeV – the Institute of Technology-oriented Women’s Education“¹ (Vokietija) ir „Apricot Training Management“ (JK) – patirtimi. Ji apima kritinio mąstymo ir medijų raštingumo medžiagos bei mokymų programų suaugusiems kūrimą, kitas neformalaus švietimo veiklas.

Medijų raštingumas šiais laikais yra būtinas ir svarbus įgūdis, apie kurį kalbama švietimo politikos dokumentuose. Nepaisant šio įgūdžio aktualizavimo oficialiuose švietimo dokumentuose, atliktuose tyrimuose ir švietimo praktikoje, suaugusiųjų švietime medijų raštingumui trūksta tinkamo dėmesio. Manome, kad patys suaugusiųjų švietėjai dar turi nepakankamai galimybių gilintis į šią temą, nuosekliai ir sistemingai tobulinti kritinio mąstymo kompetencijas ir jas taikyti mokant medijų raštingumo įvairias suaugusiųjų grupes

Projektas APRICOT siekia pateikti gaires suaugusiųjų švietėjams, kaip padėti tėvams ir seneliams ugdyti savo vaikų medijų, ypatingai skaitmeninių, raštingumą ir saugų jų naudojimą. Mes tikime, kad suaugusieji nori ir geba prisidėti prie vaikų prasmingo ugdymo.

Tyrimai rodo, kad programos, skirtos gerinti tėvų kritinį mąstymą ir medijų raštingumą, gali būti labai veiksmingas būdas teigiamai paveikti vaikų atsaką į žiniasklaidos, ypatingai skaitmeninės, poveikį. Šioje srityje išprusę tėvai (ir seneliai), geba stebėti ir modeliuoti sveiką vaikų santykį ir elgesį naudojant medijas. Deja, trumpalaikiai mokymai apie saugumą internete, apie skaitmeninę vaikystę ir jos poveikį vaikų vystymuisi, yra fragmentiški ir nenuoseklūs. Todėl tokia situacija nėra tenkinanti, nes tėvų parama vaikų medijų raštingumo ugdymui yra labai svarbi. Galbūt tėvai ne visada yra pajėgūs pagelbėti techniniais klausimais, tačiau jų vaidmuo turinio analizės, interpretavimo ir vertinimo, emocinio bei psichologinio saugumo srityse yra esminis. Taigi, kaip vaikai naudos medijas savo šeimose ir už jų ribų, iš dalies priklauso nuo jų vaikystėje ir paauglystėje turėtos patirties. Todėl medijų ir kritinis skaitmeninis raštingumas dabar, labiau nei bet kada anksčiau, yra ir šeimos reikalas.

Siekiant atliepti šį poreikį, APRICOT pateikia plačią ir visapusišką medijų raštingumo sampratą, apimančią visas medijų raštingumo dalis ir padedančią suaugusiųjų švietėjams:

1. Plėsti asmeninį akiratį.
2. Stiprinti profesines kompetencijas.
3. Skatinti ir remti skirtingų kartų, kultūrų dialogą.

¹ Į technologijas orientuoto moterų švietimo institutas

4. Įgalinti besimokančiuosius kritiškiems veiksams.
5. Prisdėti prie demokratizacijos procesų kiekvienoje atskiroje šalyje ir ES mastu apskritai.

Projekto partneriai parengė 3 intelektualius produktus:

1. Mokymo programą bei medžiagą SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETĖJAMS, dirbantiems su tėvais (seneliais).
2. Metodiką ir medžiagą TĖVAMS (ir seneliams), mokymuisi kartu su vaikais (anūkais) namuose.
3. APRICOT istorijų rinkinį – suaugusiųjų švietėjų ir tėvų (senelių) pasakojimus, „liudijimus“ apie programos ir / ar metodikos išbandymo patirtis.

Daugiau informacijos apie projektą ir jo rezultatus – projekto svetainėje adresu: <https://apricot4parents.org/>.

1.2 Projekto konceptualūs pagrindai

Projekte naudojamos penkios pagrindinės sąvokos: **medijų raštingumas, skaitmeninis raštingumas, kritinis mąstymas, kritinis skaitmeninis raštingumas ir tėvų švietimas**. Projekte šios sąvokos naudojamos ne kaip atskiros, o kaip persipynusios, viena kitą papildančios, ir taip sukuriančios tvirtą pagrindą sąmoningų bei atsakingų asmenybių ugdymui. Vis dėlto, kiekviena sąvoka turi ir savo konkretų apibrėžimą, kuris pateikiamas toliau.

Medijų raštingumas

Projekte APRICOT naudojamas medijų raštingumo apibrėžimas, pasiūlytas Europos politinės strategijos centro ir plačiai naudojamas ES Komisijos.

Medijų raštingumas (*Media Literacy*) – tai pagrindinių raštingumo įgūdžių naudojimas, siekiant:

- 1) identifikuoti, analizuoti ir vertinti įvairių formatų bei šaltinių informaciją;
- 2) įvairiems tikslams naudoti skaitmenines priemones;
- 3) puoselėti kritinį mąstymą, įgalinančiu klausti, kvestionuoti, perprasti ir įvertinti įvairios informacijos reikšmę ir atitinkamai ją naudoti.

(*Medijų raštingumas XXI-ame a.*, Europos politinės strategijos centras / *Media Literacy in the 21st Century*, European Political Strategy Centre).

Skaitmeninis raštingumas

Projekte APRICOT naudojamas skaitmeninio raštingumo apibrėžimas pasiūlytas UNESCO (2018).

Skaitmeninis raštingumas (*Digital Literacy*) – tai gebėjimas, naudojant skaitmenines technologijas, saugiai bei tinkamai pasiekti, valdyti, suprasti, integruoti, skleisti, vertinti ir kurti informaciją, skirtą naudotis įvairiais tikslais. Skaitmeninis raštingumas apima kompiuterinio raštingumo, IKT (informacinės ir komunikacinės technologijos) raštingumo, informacinio raštingumo ir medijų raštingumo kompetencijas (*Pasaulinė skaitmeninio raštingumo įgūdžių*

rodiklių sistema 4.4.2., p. 6 / A Global Framework of Reference on Digital Literacy Skills for Indicator 4.4.2., p. 6).

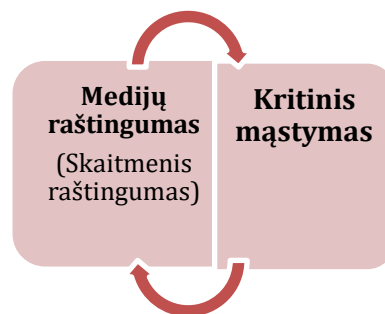
Projekte **skaitmeninis raštingumas** suprantamas kaip **medijų raštingumo** dalis. Projekto partneriai tik praplėtė skaitmeninio raštingumo įtakos lauką – jis svarbus ne tik profesiniams tikslams, bet ir kasdieniam gyvenimui bei asmeniniam tobulėjimui.

Kritinis mąstymas

APRICOT naudoja kritinio mąstymo apibrėžimą, sutartą šios srities ekspertų (Facione et al., 1990).

Kritinis mąstymas (*Critical Thinking*) – tai tikslingas, reflektyvus mąstymas ir apsisprendimas, kuo tikėti ir ką daryti, priimtas įvertinus pagrįstus įrodymus, kontekstą, metodus ir standartus (The Delphi report, 1990). Tam pasiekti, reikalingas žmogaus nusiteikimas kritiškai mąstyti ir nuosekliai praktikuoti kritinį mąstymą, kaip integralių gebėjimų rinkinį.

APRICOT išvelgia glaudžias medijų raštingumo ir kritinio mąstymo sąsajas: medijų raštingumas be kritinio mąstymo – tik tuščia sąvoka. Kritiškas protas gauna daug peno kritinei minčiai iš žiniasklaidos. Medijų raštingumas apjungia žiniasklaidos žinučių analizę ir žiniasklaidos turinio kūrimą, išplečia raštingumo sampratą, nuo skaitymo iki rašymo bei kūrimo. Kritinio mąstymo gebėjimų bei nuostatų praktikavimas vertinant tiek žiniasklaidos turinį, tiek jo kūrimą yra medijų raštingumo pagrindas.

Kritinis skaitmeninis raštingumas

Interneto naudojimas tampa vis aktyvesniu ir apimančiu vis daugiau mūsų vaikų gyvenimo erdvės. Vaikai prie jo jungiasi išmaniaisiais įrenginiais, visada ir visur, ne tik ugdymo įstaigose ar namuose. Vis dažniau naudojamos įvairios bendravimui skirtos programėlės, kuriomis perduodama daug duomenų, ir vis labiau naudojamosi paslaugomis pagal poreikį, plečiant programų prieigą, o „YouTube“ ir kita socialinė žiniasklaida vis dažniau naudojama kaip naujienų ar informacijos šaltinis.

Toks interneto prieinamumas turi ir teigiamų, ir neigiamų pusių. Gerai, kad informacija tampa lengvai ir greitai prieinama, kad įmanoma sužinoti bei perteikti daug ir įvairių naujienų. Tačiau rūpestį kelia neapykantos kupina, manipuliuojanti, tikslingai klaidinanti informacija ir melagienų srautas.

Atsižvelgiant į tai, aktualizuojama kritinio mąstymo įgūdžių svarba. Kadangi didelė dalis pasaulinės informacijos yra tiesiog „po ranka“, esame linkę kasdien priimti greitus sprendimus. Atminties ir smegenų tyrimai rodo, kad tokie sprendimai yra grindžiami ne kritine analize ir vertinimu, bet intuicija, emocijomis ir „pilvo“ jausmu. Psichologai tai vadina „Sistemos 1“ (*System One*) mąstymu.

Visur, kur remiamasi „Sistemos 1“ mąstymu, veiksmai ne visai kontroliuojami. Norėdami apsaugoti nuo manipuliavimo ir melagienų įtakos ar tyčinės klaidinančios informacijos, turime remtis kritiškesniu požiūriu. Vien tik sulėtinę tempą ir apgalvoję savo ketinimus bei veiksmus, galime tapti atsparesni manipuliacijoms ir dezinformacijai. Sąmoningesnis žvilgsnis reikalauja susikaupimo, budrumo ir daugiau taip vadinamo „stop“ laiko – tuomet sudaromos sąlygos įsijungti mūsų kritiniam protui. Atsižvelgiant į „seisminius“ skaitmeninės žiniasklaidos „kraštovaizdžio“ pokyčius, kurių dalis yra manipuliacinės informacijos platinimas, reikalingi ir atitinkami pokyčiai kritinio skaitmeninio raštingumo apibrėžime.

Kritinis skaitmeninis raštingumas įgalina vartotojus kritiškai vertinti interneto turinį, atpažįstant šališkumą, išankstinio nusistatymo, klaidinančio aiškinimo ir, iš esmės, patikimumo problemas. Kritinis skaitmeninis raštingumas taip pat susijęs su skaitmeninės žiniasklaidos technologijų vietos visuomenėje supratimu.

Taigi, kritinis skaitmeninis raštingumas apima skaitmeninį raštingumą ir kritinio mąstymo įgūdžius. Kritinis skaitmeninis raštingumas apjungia vartotojų supratimą tiek apie skaitmeninių medijų galimybes, tiek ir apie jų ribotumus: tai ne tik internetinio turinio klausimai, bet ir kritiškas apmąstymas, koku mastu šis turinys daro įtaką visuomenei ir mums, kaip asmenims. Kritinis raštingumas tradiciškai turi politinį atspalvį, nes jis susijęs su kritiniu apmąstymu, politiniu dalyvavimu ir socialine veikla, o to diskusijose apie skaitmeninį raštingumą dažnai trūksta.

Tačiau nedera kritinį skaitmeninį raštingumą sieti išimtinai tik su sudėtingų ir sunkių problemų, įveikiamų tam tikros profesijos, aukštąjį išsilavinimą turinčių žmonių, sprendimais. Šis gebėjimas yra ugdomas, lavinamas ir juo naudotis gali įvairaus amžiaus, profesijų, socialinių sluoksnių asmenys. Tyrimai rodo, kad kuo anksčiau ir kuo kryptingiau, sistemiškiau lavinamas kritinis mąstymas ir kritinis skaitmeninis raštingumas, tuo sėkmingiau susidorojama su iššūkiais, kylančiais virtualioje socialinėje erdvėje. Tyrimai taip pat rodo, kad dažniausiai šių gebėjimų ugdymas patikimas pedagogams, formaliojo ugdymo įstaigoms, o neformalusis švietimas ir suaugusiųjų mokymas lieka nuošalyje. Tėvai, kaip atskira suaugusiųjų grupė, Europos Sąjungos šalyse pakankamai mažai įsitraukia į skaitmeninio raštingumo ir kritinio mąstymo ugdymo programas. Daugeliui tėvų ir senelių trūksta kritinio mąstymo įgūdžių priimant sprendimus dėl internetinės informacijos tikslumo ar atskiriant, kada jie patys yra veikiami reklamos. Todėl suprantama, kad jie negali tinkamai patarti ar apsaugoti savo vaikus, kai šie susiduria su manipuliavimu ar patiki klaidinga informacija. Nors dauguma interneto vartotojų supranta, kad ne visa internete randama informacija yra teisinga, tik nedaugelis patikrina jos patikimumą. Be to, nors dauguma žmonių žino bent vieną informacijos apie interneto vartotojus rinkimo būdą, labai nedaugelis žino juos visus arba kaip jie naudojami. Todėl sutariama, kad bet koks skaitmeninio amžiaus kritinio raštingumo / mąstymo įgūdžių modelis turėtų apimti įvairių rūšių dezinformacijos suvokimą, metodus bei motyvus, kuriais remiantis kuriamos netikros naujienos ir kitos tyčinės klaidinančios informacijos formos, pvz., sąsajas tarp pajamų iš reklamos ir melagienų.

APRICOT metodika pagrįsta idėja, kad kritinio mąstymo įgūdžiai ir kritinis raštingumas gali būti „sukalibruoti“ taip, kad padėtų tėvams ir seneliams naviguoti skaitmeniniame pasaulyje, kuriame gyvename.

Tėvų švietimas

Tėvų švietimas apibrėžiamas kaip tikslinga pagalba tėvams, kad jie veiksmingiau rūpintųsi vaikais. Yra daug tėvų pagalbos formų – konsultavimas, mokymas, nukreipimas, mentorystė, kita švietimo veikla.

APRICOT tėvų švietimas orientuojasi į platesnę šeimą, todėl apima ir senelius.

Projektu APRICOT siekiama padėti tėvams ir seneliams mokyti vaikus suprasti bei interpretuoti medijų turinį, būti saugiais, kritiškais ir dėmesingais žiniasklaidos vartotojais, gebančiais priimti žiniasklaidos keliamus iššūkius.

1.3 Projekto metodologinė sistema

Projekto metodologinis pagrindas yra **kritiniu tyrinėjimu** grįstas mokymas(is) (**CEA – critical enquiry-based teaching-learning approach**). Jis padeda sąmoningai ir tikslingai mokytis, atrasti tyrinėjamų reiškinių prasmę, žvalgant artimiausią aplinką ir platesnį pasaulį, susiejant ankstesnes žinias su naujomis, ir priimant įrodymais grįstas išvadas.

Suaugusiųjų mokymo(si) schema

Suaugusiųjų mokymo(si) schema **ŽPR** (**Ž**adinimas - **P**asmės suvokimas - **R**efleksija) remiasi pragmatizmo ir socialinio konstruktyvizmo ugdymo idėjomis. ŽPR schema yra tripakopė:

- **Ž**: ankstesnių žinių ir asmeninės patirties sužadinimas;
- **P**: prasmės arba naujų žinių suvokimas;
- **R**: įgytų žinių, atliktų veiklų, mokymo(si) proceso refleksija.

Tikslinė grupė

Projekto tikslinės grupės:

- suaugusiųjų švietėjai / pedagogai / mokytojai / lektoriai (*adult educators*). Šiame projekte naudojamas vienas terminas – suaugusiųjų švietėjai;
- tėvai ir seneliai.

Projekto naudos gavėjai:

- vaikai;
- kiti specialistai, dirbantys su vaikais ir jų tėvais (pvz., klasių auklėtojai, socialiniai pedagogai, mokyklų psichologai, šeimos konsultantai).

1.4 Programos pristatymas

APRICOT Medijų raštingumo programa ir medžiaga suaugusiųjų švietėjams (projekto 1-asis intelektualinis produktas) yra paremta kritinio mąstymo ir tyrinėjimu grįsto mokymo(si) metodikomis. Jos skirtos suaugusiųjų švietėjams, dirbantiems tiek formaliojo, tiek ir neformaliojo švietimo įstaigose. Tėvų švietimas gali vykti suaugusiųjų švietimo centruose, suaugusiųjų mokyklose, vietos bendruomenėse ir kt.

Suaugusiųjų švietėjai padės besimokantiems tapti savo vaikų tarpininkais sprendžiant šiuolaikinio pasaulio problemas, atspindėtas šiuolaikinėmis žiniasklaidos priemonėmis. Tėvų tarpininkavimas yra „strategija, kurią tėvai naudoja, kad galėtų reguliuoti, prižiūrėti ar aiškinti [medijų] turinį vaikams ir paaugliams“ (Warren 2001, 212). Pateiktoje medžiagoje galima atpažinti skirtingus tarpininkavimo tipus (bendro stebėjimo ir / ar žiūrėjimo, ribojančio tarpininkavimo, aktyvaus tarpininkavimo).

Tikimės, kad suaugusiųjų švietėjai naudosis ja ir darbui su „nepalankioje padėtyje“ esančiomis tėvų ir senelių grupėmis. Kalbėdami apie „nepalankioje padėtyje“ esančius, turime galvoje tuos suaugusiuosius, kurie turi menkus socialinius įgūdžius ar išsilavinimą, yra žemos kvalifikacijos ir / ar mažai pasitiki savo gebėjimu padėti vaikams. „Nepalankioje padėtyje“ esantys taip pat reiškia žmones, kurių poreikiai – nuo bazinių materialinių iki kultūrinių – nėra užtikrinami ir / ar pakankamai tenkinami. Kiti svarbūs „nepalankios socialinės padėties“ veiksniai gali būti apribojimai lyties, amžiaus, fizinės ar psichinės sveikatos pagrindu.

Programos struktūra: temos ir potemės

Suaugusiųjų švietėjai čia ras visą programos aprašymą, aiškų temų bei potemių pristatymą, mokymų eigą ir patarimus, kaip pritaikyti mokymus specialioms tikslinėms grupėms, rekomenduojamas vertinimo priemonės.

1 lentelė. Programos struktūra: temos ir potemės

TEMA	DALIS / POTEMĖ	TRUKMĖ
1 tema: Įvadas į programą	Įvadas į temą Konceptualus pagrindas	2 val.
	Pagrindiniai darbo su tiksline grupe principai „Nepalankioje padėtyje“ esančiųjų mokymas Tikslinės grupės motyvavimas Būtinės ir bendros mokymo sąlygos Mokytojas Mokymas Priėmimas ir grupės atmosfera	
	Susipažinimas su metodologine mokymo(si) sistema Trumpas teorinis įvadas I dalis. Veiklos pavyzdžio pristatymas II dalis. Proceso analizė III dalis. Įgyvendinimo planavimas Galimos adaptacijos Nuorodos 1 priedas: <i>Medijų ir informacinis raštingumas Lietuvoje: laikas keisti požiūrį</i>	2 val.
2 tema: Moralinės dilemos šiuolaikiniame pasaulyje	Įvadas į temą: Būti žmogumi prieštaruose, konfliktinėse, kritinėse situacijose Sąžiningai mąstančio žmogaus asmeninės savybės Draša įveikti šališkumą Gebėjimas pasakyti „taip“ ir „ne“ Egocentrizmas ir jo pasekmės	1,5 val.

TEMA	DALIS / POTEMĖ	TRUKMĖ
	1 potėmė. Teisingi asmeniniai sprendimai: Savimonė ir savistaba Teisingumas	1,5 val. kiekviena dalis
	2 potėmė. Sąžiningi tarpasmeniniai sprendimai: Gebėjimas klausytis ir išgirsti Noras ir pasirengimas padėti Rūpestis kitais asmeninėje ir profesinėje aplinkoje	1,5 val. kiekviena dalis
	3 potėmė. Sąžiningi socialiniai sprendimai: Atsakingi ir kritiški sprendimai Individualumas ir socialumas Asmeninė laisvė ir socialinė atsakomybė	1,5 val. kiekviena dalis
3 tema: Informacija grįsti sprendimai	Įvadas į temą: Apžvalga Apie ką tai Struktūra	1,5 val.
	1 potėmė. Vartojimo sprendimai: Poveikis sveikatai ir aplinkai Produktų etikečių supratimas Oficialios tikrinimo įstaigos Informacijos stoka Išankstinės prielaidos ir nuostatos Šališkas patvirtinimas	1,5 val.
	2 potėmė. Patikimi informacijos šaltiniai: Kokybė kaip informacijos standartas Nuorodos Pirminiai ir antriniai šaltiniai Oficialios organizacijos Mokslo bendruomenė Trūkstama informacija „Vyšnios ant torto“	3 val.
	3 potėmė. Elektroninių prietaisų ir ekranų naudojimas Ekranų naudojimas „Kampas be ekranų“	1,5 val.
4 tema: Klaidinanti informacija ir dezinformacija	Įvadas į temą. Melagienos!: Kodėl mums tai turėtų rūpėti? Netikrų naujienų fenomenas Poveikis visuomenei	0,5 val.

TEMA	DALIS / POTEMĖ	TRUKMĖ
	1 potėmė. Melagienos, klaidinanti informacija ir dezinformacija – tipai ir taktikos: Tipai, apibrėžimai ir ketinimai Kaip kuriama ir skleidžiama dezinformacija 2 priedas: Melagienos, klaidinanti informacija ir dezinformacija	2,5 val.
	2 potėmė. Melagienos – kaip jas pastebėti! Kritinis skaitmeninis raštingumas Kritinio skaitmeninio raštingumo įgūdžių taikymas klaidinančiai informacijai ir dezinformacijai nustatyti, interpretuoti ir ginčyti 3 priedas: Kova su dezinformacija naudojant kritinį skaitmeninį raštingumą	2 val.
	3 potėmė. Faktų tikrinimas ir veiksmai prieš klaidinančią informaciją Dezinformacijos aptikimo ir pranešimo apie ją priemonės	1 val.
5 tema: Sauga ir privatumas	Įvadas į temą: saugumo bei privatumo supratimas ir apsauga Saugumo ir privatumo apibrėžimai Techninės duomenų apsaugos galimybės Kritiškas privačių duomenų tvarkymas Galimybės apsisaugoti tinkle	0,5 val.
	1 potėmė. Techninės galimybės: Dabartinių antivirusinių programų apžvalga Antivirusinės programos užduotys Apsaugos nustatymai 4 priedas: Techninės galimybės	1,5 val.
	2 potėmė. Atsakingas elgesys naršant: Patikimų svetainių atpažinimas Pavojų atpažinimas ir išvengimas 5 priedas: Saugus elgesys naršant	1,5 val.
	3 potėmė. Saugus naudojimas socialiniais tinklais: Apsisaugojimas socialiniuose tinkluose Asmeninių duomenis, el. pašto apsauga Asmeninės atakos ir patyčios elektroninėje erdvėje 6 priedas: Saugus naudojimas socialiniais tinklais	2,5 val.

APRICOT suaugusiųjų švietėjų mokymų pagrindas:

- Mokymų programa: 5 temoms, 12 potėmių;

- Mokymų medžiaga: 6 priedai ir 5 skaidrių pateiktys.

Suaugusiųjų švietėjai, atsižvelgdami į konkrečią situaciją, gali patys nuspręsti, ar imtis visos programos ar tik kai kurių dalių, ir kokią siūlomą medžiagą naudoti.

Bendras mokymų programos valandų skaičius – 40 (28 kontaktinės valandos + 12 valandų individualaus darbo, įskaitant (įsi)vertinimą).

Mokymų vedimo metodika

Visos temos pateikiamos šia tvarka:

I dalis. Veiklos pavyzdžio pristatymas

1. Bendra įžanginė veikla (kokia ji bus, nusprendžia mokymų vedėjai).
2. Įvadas į užsiėmimą / temą – kas vyks.
3. Užsiėmimo / veiklos išbandymas.
4. Užsiėmimo / veiklos refleksija.

II dalis. Proceso analizė

1. Veiklos / užsiėmimo žingsnių atkūrimas.
2. Veiklos / užsiėmimo analizė iš besimokančiojo perspektyvos.
3. Veiklos / užsiėmimo analizė iš mokytojo perspektyvos.
4. Diskusijos.

III dalis. Įgyvendinimo planavimas

1. Diskusija kam ir kaip ši veikla / užsiėmimas gali būti pritaikyta, atsižvelgiant į konkretų kontekstą.
2. Programos įgyvendinimo plano rengimas.

Tobulinamos kompetencijos

Mokymai skirti tobulinti suaugusiųjų švietėjų gebėjimus dirbti su įvairiomis tėvų / senelių grupėmis.

Mokymai įgalina suaugusiųjų švietėjus:

- plėtoti atvirus, bendradarbiaujančius, kolegialius suaugusiųjų švietėjų – projekto partnerių – santykius;
- plėsti supratimą apie tėvų švietimą, kritinį mąstymą, medijų raštingumą (įskaitant kritinio mąstymo kontekstą);
- didinti gebėjimą kritiškai mąstyti, įsitraukti į kritišką refleksiją;
- naudoti praktinius mokymo metodus, paremtus teoriškai pagrįstomis idėjomis, metodiškai nuoseklia sistema;
- prisiimti atsakomybę už darbą su tėvais, tampant jų patarėjais ir padėjėjais;
- pasitikėti savimi įgyvendinant programą švietimo aplinkose;
- ruošti mokymų dalyvius dalytis savo patirtimi - mokyti kitus kolegas.

Mokymų pabaigoje dalyviai:

- žinos pagrindinius darbo su tėvų (senelių) auditorija principus;

- perpras medijų raštingumo ir kritinio mąstymo sąvokas;
- bus pasirengę naudoti metodinę mokymo ir mokymosi sistemą; taikyti atitinkamas strategijas ir metodus;
- mokės planuoti savo mokymą – peržiūrės turimą medžiagą, permąstys įgytą patirtį ir visa tai pritaikys suaugusiųjų švietimo programų plėtojimui ir mokymui;
- bus pasirengę mokyti kolegas savo aplinkoje;
- supras ir mokės paaiškinti įvairias klaidinančios informacijos ir dezinformacijos rūšis;
- gebės paaiškinti, kaip kuriama ir skleidžiama klaidinanti informacija ir dezinformacija skaitmeninėje aplinkoje, bei įvardins tokios informacijos tikslą.

2 lentelė. Mokymų metu tobulinamos kompetencijos

Kompetencijos	Aprašymas
Bendravimas ir bendradarbiavimas	Atviri, bendradarbiaujantys, kolegialūs suaugusiųjų švietėjų santykiai.
Išplėstos žinios	Pagrindinių sąvokų, temų, problemų supratimas.
Išaugę asmeniniai gebėjimai	Kritinio mąstymo įgūdžių praktikavimas, įsitraukimas į kritišką refleksiją.
Išugdyti / išplėsti profesiniai gebėjimai	<ul style="list-style-type: none"> • Praktinių mokymo metodų, paremtų teoriškai pagrįstomis idėjomis ir nuoseklia metodine sistema, naudojimas. • Mokymų dalyvių paruošimas mokyti kitus kolegas.
Padidėjęs profesinis pasitikėjimas	<ul style="list-style-type: none"> • Pasirengimas dirbti su tikslinėmis grupėmis; pasirengimas tapti jų patarėjais ir padėjėjais. • Pasitikintys profesionalai, pasirengę įgyvendinti programą savo profesinėje aplinkoje

Tai apibendrintos visos mokymų programos kompetencijos. Kiekviena tema turi savo plėtotinų / tobulintinų kompetencijų sąrašą.

Apibendrinimas ir vertinimas

Programa taip pat turi savo vertinimo anketas, pildomas prieš ir po suaugusiųjų švietėjų mokymų:

- Anketa prieš mokymus: <https://forms.gle/z3FffAGhLUqk2fJm6>
- Anketa po mokymų: <https://forms.gle/do8bHRmQBsieLRSR7>